

N:o 11.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 23 mars 1895.
— — — — Andra Kammaren den 23 — —

Riksdagens skrifvelse till fullmäktige i riksgäldskontoret, angående riksgäldskontorets förvaltning under den tid, som förflutit, sedan ansvarsfrihet senast tillerkändes fullmäktige i nämnda kontor.

(Statsutskottets utlåtande n:o 41.)

Till fullmäktige i riksgäldskontoret.

Efter erhållen del af Riksdagens sistlidna år församlade revisorers berättelse om den samma år verkställda granskning af riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning, har Riksdagen tagit under öfvervägande hvad revisorerna uti denna berättelse i ett eller annat hänseende erinrat, äfvensom hvad statsutskottet i afgifvet utlåtande angående riksgäldskontorets förvaltning under den tid, som förflutit, sedan ansvarsfrihet senast tillerkändes fullmäktige i nämnda kontor, anfört och hemställt; och har Riksdagen i nedannämnda ämnen fattat följande beslut:

1:o. *Angående utbetalning af ersättning för extra arbete inom riksgäldskontoret.*

Å sid. 66 i revisionsberättelsen hafva revisorerna omförmält, att, enligt hvad af räkenskaperna inhemtats, under år 1893 till en af riksgäldskontorets ordinarie tjänstemän utbetalts särskild ersättning för utförande af s. k. extra arbete. Med afseende å åtskilliga i så väl i riksgäldskontorets reglemente som gällande aflöningsstat intagna bestämmelser beträffande tjänstemännens tjänstgöringsskyldighet, hade det syntts revisorerna kunna ifrågasättas, huruvida icke detta arbete skäligen bort kunna åläggas den ifrågavarande eller någon annan af kontorets icke så få tjänstemän, utan att särskild ersättning derför behöft utgå, och ville revisorerna emellertid hemställa, om ej, då inom kontoret förekommo göromål, hvilka det icke ansåges kunna åligga de ordinarie tjänstemännen att utan särskild ersättning verkställa, desamma borde kunna anförtros åt extra ordinarie tjänstemän.

Med anledning af denna hemställan hafven I den 3 sistlidne januari afgifvit yttrande.

Att fullmäktige enligt riksgäldskontorets reglemente ega att till tjänsteman på ordinarie stat af det i § 32 omnämnda anslag utbetala särskild ersättning för af sådan tjänsteman utfördt extra arbete, synes otvifvelaktigt, och har Riksdagen funnit fullmäktiges yttrande innefatta tillfyllestgörande utredning derom, att ordnande, uppräknings, granskning och förtecknande af de vid större lånekonverteringar inkommande obligationer och kuponger, på grund af arbetets omfång, ej kan betraktas annat än såsom ett tillfälligt extra arbete.

Fullmäktiges åtgärd att för ifrågavarande arbetes förrättande utvälja en ordinarie tjänsteman i kontoret framför någon extra ordinarie synes, på grund af hvad fullmäktige anfört om samma arbetes vikt — det bestod nemligen i qvitterandet af högst betydande fordringar hos utländskt bankkonsortium — icke hafva saknat skäl. Och då förhållandena jemväl hädanefter kunna vara sådana, att ett dylikt arbete i anseende till sin art och betydelse icke bör lemnas åt extra ordinarie tjänsteman, har Riksdagen ansett mindre lämpligt att genom bestämd föreskrift ovilkorligen binda fullmäktige vid anlåtande i dylikt fall af extra tjänsteman, helst Riksdagen är öfvertygad, att fullmäktige äfven fortfarande komma att endast undantagsvis och då sådant är oundgängligen nödigt åt ordinarie tjänsteman, hvilken enligt gällande tjänst-

göringsordning är skyldig att äfven utom den vanliga kontorstiden åt tjänsten egna den tid, som för göromålens ordentliga och noggranna skötande erfordras, uppdraga arbete, hvarför särskild ersättning bör utgå.

Till följd häraf har Riksdagen beslutat, att revisorernas ofvanberörda hemställan icke skall till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

2:o. *Angående debitering för annonser i Post- och Inrikes Tidningar.*

Å sid. 64 i revisionsberättelsen hafva revisorerna i detta ämne gjort en framställning, med anledning af hvilken så väl riksgäldskontorets revisorer som förre utgifvaren af Post- och Inrikes Tidningar, kanslissekreteraren P. Strandberg inkommit med förklaringar, som finnas bilagda det under punkten 1:o här ofvan omförmälda, af Eder afgifna yttrande.

I föreliggande fråga har Riksdagen inhemtat följande upplysningar.

Enligt ett emellan svenska akademien, å ena, samt kanslissekreteraren P. Strandberg, å andra sidan, den 15 april 1886 upprättadt kontrakt öfverlät akademien från den 1 i samma månad åt kanslissekreteraren Strandberg »den rättighet att vara Post- och Inrikes Tidningars utgifvare och alla dermed förenade förmåner, som i följd af kongl. brefvet den 20 december 1791 och öfriga kongl. bref må anses akademien tillkomma», mot erläggande af en viss årlig arrendesumma och på bestämda vilkor i öfrigt, bland hvilka dock icke återfinnes någon föreskrift rörande priset för de annonser, som kunde komma att i tidningen införas.

Svenska akademiens rättighet att taga betaldt för annonser i Post- och Inrikes Tidningar grundar sig på ett bref af den 22 december 1791, hvari Kongl. Maj:t till akademien stält en så lydande förklaring: »Som kungörelser eller de så kallade notificationer icke anses at medföra laglig werkan, så framt de ej intagas uti desse Tidningar, men Academien icke kan förbindas at med sin bekostnad derom besörja; så böra wederbörande, hwilke icke redan igenom någon särskild kongl. resolution derifrån äro frikallade, enär kungörelserne insändas, tillika derföre erlägga betalning, enligt den taxa Academien allmänheten uti Tidningarne meddelar».

Sedan annonspriset under en följd af år utgått med 10 öre per petitrad, anhöll år 1877 tidningens dåvarande utgifvare om förhöjning i samma pris. Med anledning häraf faststälde akademien den 10 december sagda år priset till 12½ öre per petitrad och förstämde

utgifvaren att i tidningen meddela allmänheten underrättelse derom. Detta skedde jemväl i tidningens prenumerationsanmälan för år 1878, i hvilken anmälan om det nya annonspriset yttras, att det blifvit af svenska akademien bestämdt; och har sedermera från och med ingången af sistnämnda år i hvarje nummer af tidningen meddelats, att annonspriset utgjorde 12½ öre per petitrad, hvarvid likväl ej, så vidt Riksdagen är bekant, uttryckligen tillkännagifvits, att detta pris vore bestämdt af akademien.

Af de förhållanden, för hvilka sålunda redogjorts, har Riksdagen funnit frågan om öfverdebitering för annonser i Post- och Inrikes Tidningar under förre utgifvarens tid och särskildt om annonsörers rätt att, på grund af sådan öfverdebitering, af bemålde utgifvare delvis återbekomma redan erlagd betalning icke vara så utredd och klar, att Riksdagen ansett sig böra besluta någon åtgärd i saken, åt hvilken för öfrigt fullmäktige i riksgäldskontoret, sedan frågan nu blifvit väckt, säkerligen komma att egna vederbörlig uppmärksamhet.

Riksdagen har därför beslutat, att revisorernas ifrågavarande framställning ej skall till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

3:o. *Angående inbetalning af återstoden af Norbergs jernvägs nya aktiebolags statslån.*

I Eder till Riksdagen afgifna berättelse (statsutskottets memorial n:o 1, sid. 13) omförmäles, att, sedan Norbergs jernvägs nya aktiebolag, af förekommen anledning, under november månad sistlidna år anhållit att få till riksgäldskontoret inbetala hela återstoden af sin skuld, utgörande å lånet med 4 procent ränta 39,771 kronor 13 öre och å lånet med 2 procent ränta 60,158 kronor 89 öre, eller tillhoppa 99,930 kronor 2 öre jemte upplupen ränta, samt I härtill lemnat bifall, bolaget den 1 december samma år inbetalt sistberörda belopp, hvarmed den riksgäldskontoret medgifna upplåningsrätt minskats.

Af Edert protokoll för den 29 november 1894 har Riksdagen inhemtat, dels att bolagets anhållan att få inbetala ifrågavarande lån endast afsåg inbetalning den 1 december 1894, dels att I bifallit denna framställning på den grund, att den ränta, som bolaget erlade å sina båda statslån, icke, beräknad å bolagets hela skuld till kontoret, uppginge till högre belopp än 2,8 procent, samt att, då riksgäldskontoret för de penningar, som måste upplånas till bestridande af de å kontoret anvisade utgifter, finge vidkännas en årlig ränteutgift af något mer än

3½ procent, det vore till riksgäldskontorets fördel, om bolagets återstående skuld blefve gulden och derigenom influtet belopp användes till utgifter, hvarför medel eljest skulle upplånas.

Riksdagen har häraf funnit, att I i förevarande fall haft giltiga skäl för vidtagandet af en åtgärd, om hvilken eljest såsom allmän regel torde gälla, att den bör hänskjutas till Riksdagens pröfning och afgörande.

4:o. *Angående ansvarsfrihet för riksgäldskontorets styrelse.*

Då Riksdagen funnit fullmäktige hafva med nit och omsorg uppfyllt sitt viktiga och ansvarsfulla kall, har Riksdagen tillerkänt fullmäktige full ansvarsfrihet för alla beslut och åtgärder, som finnas antecknade i deras protokoll från den 18 januari 1894 till och med den 17 januari 1895.

Stockholm den 23 mars 1895.